

plaha, izvzemši ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni naj pošiljajo uredništvo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo, rokopiisi se ne vračajo. Tiskalnik: tiskarna Edinost. Naročnina št. fan Godina. — Lastnik tiskarna Edinost. Naročnina znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 16.—, 6 mesecev L 32.—, in celo leto L 60.— Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništva in uprava R. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cenit osm. tence, in zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 st. beseda, najmanj pa L 3.—. Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

„Branitelji demokracije“

Nastop rimskega senata proti dekretom-zakonom je bil tako važen dogodek v zgodovini italijanskega ustavnega in parlamentarnega življenja, da je popolnoma naravno, da se časopisje še vedno vrača na to „epizodo“ ob koncu zadnjega zasedanja visokega zbora. V začetku tega tedna je objavil tukajšnji „Piccolo“ uvodnik izpod peresa Arturja Labriole, v katerem se predstavlja rimski senat kot nekaj branitelj ustave proti socialistom in vsej levici poslanske zbornice. Spričo takih poklonov na naslov italijanske gornje zbornice se nam vsiljuje vprašanje, ali se je „demokracijski duh“ res preselil iz poslanske zbornice v senat ali pa ne gre morda zopet le za kako politično potezo, pri kateri sta bila senatorjem demokracija in ustava deveta briga.

Kakor smo že takrat poročali, se je visoki zbor senatorjev dvignil, da mirno, a zato tembolj z vso težo ugleda, ki ga uživa v javnosti, brani ustavo pred samovoljnimi ministrskimi naredbami. Ves senat je stoji poslušal izvajanja svojega predsednika Tittonija, ko je ta neusmiljeno žigosal samoderstvo ministrov, ki preko parlamenta in senata vsuvajo dekrete - zakone deželi na glavo. Kot udarci z bičem so padale trde besede po hrbtih bivših ministrov, ki so mučili deželo s samovoljnimi dekreti.

„Dekret - zakon je ovinek, h kateremu se zatekajo oni razredi in ona časovna in stalna združenja partikularnih interesov, ki stremijo za dobičkom na škodo drugih razredov in celotne družbe.“

„Dekret - zakon je ena največjih nevarnosti, pred katerimi se mora demokracija braniti.“ Dekreti - zakoni so „brezinnna oblika absolutizma“. In slednjic je Tittoni kratko, a točno označil posledice teh naredb z zgodovinskim izrekom: „Oblast brez zakona, oblast kvariteljica postav, — jaz bi jih vse pobijal in dokler trajajo, ne bo nobeno ljudstvo s ponosom trdilo, da je svobodno in civilizirano.“

Mi smo že v par člankih povedali svoje mnenje o dekretih - zakonih. Pokazali smo, da ne gre tu samo za golo zlorabo ministrske oblasti, temveč da imamo oprginiti s pravo krizo državne ustave. Ta kriza pa ne traja še le od zadnjega zasedanja rimskega senata, vsled česar se nam tembolj vsiljuje vprašanje: Zakaj se je senat še le letos okorajžil, da brani državo in prebivalstvo pred tiranstvom dekretov - zakonov?

Stotine takih naredb je deževalo na nas. Tačas je senat dremal, se bavil s patriotično liriko in dajal zaupnice vsem vladam. Kaj je častitljivi senat zbudilo, da se je vzdramil in dvignil roko v slovesno svarilo vsem vladam: Spoštujte ustavne svoboščine!

Kateri dekret - zakon je tako silno pretresel državo in temeljih, da se je družba starihavkih kimavcev izpremenila v četo bojevnikov, ki višesko branijo svobodo, demokracijo in ustavo?

Zadeva je zelo priprosta. Poljedelski min. Mauro je izdal 2. feb. dekret-zakon, s katerimi se urejajo nekatera razmerja med kmetijskimi delavci in veleposestniki. Bistvo tega dekreta je v določbi, da država štiti kolektivne pogodbe med organizacijami kmetijskih delavcev in kolonov na eni in veleposestniki na drugi strani. Ustanovijo se zakonito priznana razsodišča za spore med koloni in veleposestniki. Duh in namen tega dekreta je, da varuje kolone in kmetijske delavce pred izkoriščanjem po

zemljiškem velekapitalu. S tem dekretom je bil napravljen tih, a velik korak naprej proti rešitvi kolonskega vprašanja v državi. Tudi naši koloni in mali najemniki v Brdih in posebej v Istri bi našli v tem dekretu - zakonu močno orožje proti izkoriščanju po veleagrarih.

Ta dekret je torej bil, ki je kot meč zadel senat v „svobodoljubno“ srce, mu razmajal možgane in razvezal jezik. Vsi drugi dekreti - zakoni, s katerimi je nalagala vlada breme za bremenom na pleča delavnih množic, — vsi so našli popolno odobrenje visokega senata. Bili so nujno potrebni za obstoj domovine. Maurov dekret pa, ki je nekoliko uklenil spekulativne nagone veleagrarcev, zemljiških grofov in baronov, grozi podreti državo. „Tiranija! Izkoriščevanje enega stanu po drugem! Demagoštvo!“ kliče vznihčen in ogorčen senator Tittoni in ves zbor grofov, vpkopjenih generalov, bankirjev, veleposestnikov mu iz duše pritrjuje. Celo mnogi onih znamenitih kulturnih delavcev, ki sedijo v senatu, so večinoma tako polni starega duha preživelih „ekonomskih“ načel, da so pritrjevali. V senatu je le majhna skupina dalekovidnih mož, ki menijo, da ima senat višje poslanstvo kot je boj proti trpečemu kolonskemu ljudstvu. In ti molčijo.

Dvojen uspeh je hotel doseči senat s tem bojem: Udariti na glavo socialno zakonodajo, ki je v korist milijonov malih kmetov in kolonov, — in postaviti vlado pod svoje nadzorstvo, kar je pač po ustavi pravilno.

Nastop senata pa je dosegel v javnosti vse drugi učinek. Pokazalo se je, da je senat trdnjava nazadnjajstva, razredna zbornica, ki vidi eno najvišjih nalog v tem, da brani „svobodno ekonomijo“, po domače kapitalizem. Proti strankam organiziranih ljudskih množic se je obrnil s tako silo, kar čuti v njih najmočnejšo in najnevarnejšo organizacijo, ki noče svobodne ekonomije, ampak socialno gospodarstvo.

Senatov nastop proti dekretom - zakonom je bila le ena epizoda več v borbi med staro in novo Italijo, ki se je začela pri zadnjih Gollittijevih volitvah in se tedovratno nadaljuje. Zelo važna točka na programu te nove Italije je tudi odprava senata, na čigar mesto bi prišla stanovsko-gospodarska zbornica, v katero bodo pošiljali organizirani stanovni — kmetijski stan, delavski, obrtniški stan, stan umskih delavcev — svoje zastopnike. Tam bo mesto, kjer bo ljudstvo samo brez varuštva reševalo gospodarska in socialna vprašanja.

Ako upoštevamo vse te momente, tedaj se nam pokaže odpor rimskega senata proti dekretom - zakonom v drugačni in sicer v svoji pravi luči. Senat je to zadevo spretno izbral predvsem za obrambo samega sebe. Mi v novih pokrajinah smo mu sicer hvaležni, da je z vso avtoriteto, kar je še ima, ožigosal neizmerno kupičenje dekretov - zakonov, s katerimi so nam posamezni ministri prizidali že hude in nepopravljive udarce, toda kljub vsej naši hvaležnosti mu ne moremo nikakor priznati, da bi bil postal vsled tega nekaj idealen branitelj ustave proti naskokom velikih proletarskih strank.

Tem manj pa se bodo dali razsodni ljudje prepričati, da bi bil zbor nazadnjajških senatorjev postal nekako zadnje zatočišče prave demokracije v Italiji!

Konferenca v Genovi

Pred nemškimi in ruskimi odgovorom na zavezniško spomenico — Kritičen moment konference — Rusija in Nemčija edini in složni

GENOVA, 20. Spor, ki je nastal med zavezniki na eni in Nemčijo in Rusijo na drugi strani se je kaj čudno zasukal. V začetku konference so se vsi zavezniki zastopniki razen francoskih, ki so takoj pokazali zobe, postavili na posredovalno stališče. Storil je to najbolj očitno in na presenetljivo spreten način najprej Lloyd George, ki je že prvi dan obvladoval konference. Francija je ostala ocamljena, in vse je kazalo, da se bo morala udati splošni struji. L. res so se že začela pošiljati v svet uradna in poluradna poročila, ki so zagotavljala, da je prišla Francija na genovsko konferenco z najboljšimi nameni in da bo naredila vse, kar ji dovoljuje njen ugled, samo da more konference dokončati začetno delo.

Bili so to prvi znaki umika, toda obenem opomin, da se bo Francija umaknila do gotove meje: če v vprašanja razorožitve in nemške odškodnine ne!

S tem je postalo tudi jasno, da je glavni napad Francije naperjen proti — Nemčiji. Nemčiji pa je šlo v prvi vrsti za vraščanje odškodnin in zastavila je vse sile, da ga upravi na dan. Njena naravna zaveznica je Rusija, in tako so dobili zavezniki za velokonočno voščilo vest o sklenitvi nemško-ruskega dogovora.

Nemčija je s tem dogovorom dosegla dvojen uspeh: zagotovila si je prvo mesto za gospodarsko izkoriščanje Rusije, rešila vprašanje odškodnin nasproti Rusiji in naredila Rusijo za svojo uradno zaveznico v odškodninskem vprašanju nasproti zaveznikom. Obenem pa je imela sklenitev nemško-ruskega dogovora za neposredno po-

sledico strnitev zavezniške fronte, ki pa se je obrnila v prvi vrsti proti Nemčiji sami.

Po prvih vesteh je bil zavezniški nastop pri razpravi o vsebini spomenice, ki naj se izročijo Nemčiji enoten. Edino le — in to je zelo značilno — italijanska delegacija je zastavila ves svoj vpliv, da bi zadobil spor čim bolj blago obliko. To se da razlagati na dva načina. V prvi vrsti je pri stvari prizadeto samoljubje; konference se vrši v italijanskem mestu in Italiji ne more biti vse eno, ali se konference razide in na kak način se razide. Na drugi strani pa je jasno, da se hoče italijanska delegacija zasigurati tudi za slučaj, da Rusija in Nemčija prodre sta s svojim stališčem, ali pa ustvarita blok, ki bi se mogel v danih razmerah kosati z ententnim blokom. Zdi se pa, da tudi drugi zavezniki niso popolnoma edini; ali pa je bila spomenica le dokument za javnost, dočim sta si Francija in Anglija pridržali pravico do nadaljnega primerne postopanja proti Nemčiji. Dejstvo je, da se je tudi Lloyd George približal francoskemu stališču in zahteva odločno od Nemčije, naj razveljavi sklenjeno pogodbo, ali pa zapusti konference.

Rathenau pri Schanzerju in Lloyd Georgeu
Kakor se zdi, je italijanska delegacija prevzela posredovalno vlogo med Nemčijo in Anglijo; vodstvo protivnemškega tabora je namreč prevzel Lloyd George. Lloyd George je bil moralno prisiljen stopiti na plan, ker so nemški delegati javno izjavili, da je Anglija vedela za njihova pogajanja z Rusijo in so s tem postavili Anglijo v čudno luč. —

Minister Rathenau je včeraj zjutraj obiskal italijanskega ministra vnanjih stvari, s katerim je imel dolg pogovor. V italijanskih konferenčnih krogih se govori, da je Rathenau opozoril ministra Schanzerja na težaven položaj, v katerem se nahaja nemška delegacija vsled zavezniškega protesta. Vendar pa bodo Nemci naredili vse mogoče, da omogočijo uspeh konference. Iz vseh pogovorov med raznimi delegacijami — pravijo isti konferenčni krogi — se da sklepati, da se položaj boljša in da bi Nemci ne odklonili rešitve, katera bi omogočila nadaljevanje konference.

Po obisku Schanzerju je Rathenau obiskal Lloyd Georgea, s katerim je ostal v dolgem pogovoru. Tudi v angleških krogih upajo, da se bo dala najti rešitev neljubega dogodka.

Ob 11 se je imela sestati podkomisija za transporte, toda sestanek se ni vršil zaradi odsotnosti ruskih delegatov. Ta odsotnost se opravičuje s tem, da so bili Rusi... prepozno obveščeni.

Barthou noče sprejeti nemških in ruskih delegatov...

Rathenau je baje nameraval obiskati tudi francoskega zastopnika Barthoua, toda kakor javlja genovski poročevalec agencije „Havas“, je Barthou odklonil vsak obisk nemških in ruskih delegatov, dokler ne bo incident poravnal. Vendar pa si je pustil poročati od Schanzerja in Lloyd Georgea o njihovih pogovorih z nemškimi zastopniki. Glede Rathenauovega obiska pri Lloyd Georgeu je diplomatski urednik agencije „Havas“ izvedel, da Lloyd George ni hotel sprejeti Rathenaua samega in da je zahteval, naj se pogovora udeleži tudi kancler Wirth. Lloyd George je predvsem zahteval pojasnilo glede Rathenauovih izjav listom, češ da je bila nemška delegacija obveščena o načrtu za rusko-nemško pogodbo. Rathenau je odgovoril, da je bil odkritosten z Whisejom, da pa mu je poveril nekatero intimnost zelo na splošno. Gotovo je torej — sklepa nekam čudno poročevalec — da Lloyd George ni prav nič vedel o rusko-nemških pogajanjih. Kancler Wirth je poizkušal opravičiti postopanje nemške delegacije, češ da je bila nemška delegacija v skrbeh, da bo spričo nadaljevanja rusko-zavezniških pogajanj puščena povsem ob strani.

Kakor se zdi — nadaljuje poročilo — je imel v celi stvari glavno vlogo Rathenau, a kancler Wirth je prišel notri le indirektnim načinom. Lloyd George je odgovoril reško: „Ali razveljavite pogodbo, ali pa se ne udeležite razprav o ruskem vprašanju!“ Vsled tega je postal položaj Rathenaua zelo težaven. Spričo sloge zaveznikov — zaključuje poročevalec — se lahko smatra, da Nemčija ne bo vztrajala na poti, na katero se je postavila.

Zdi se, da se poročevalec francoske uradne agencije moti v dveh stvareh: prvič je domneva, da bi bil nemški kancler prišel igrat v Genovo otroka, precej — neutemeljena in drugič je tudi optimizem glede nadaljnega postopanja nemške delegacije — vsaj spričo sedanjega stanja stvari — gotovo neupravičen.

Sestanek med rusko in nemško delegacijo
Nocoj se je vršil sestanek med rusko in nemško delegacijo v sedežu nemške delegacije. Sestanek je trajal dolgo. Udeležili se ga je tudi Čičerin. Rathenau je poročal o pogovoru z Lloydom Georgeom. O sestanku ni bilo izdano nikako uradno poročilo, toda iz izjav posameznih delegatov se da sklepati, da se nemška delegacija ne bo dala terorizirati od zavez., da bo vztrajala na vsej črti in da jo bo pri tem z vsemi silami podpirala tudi Rusija, katere se zavezniki v sedanjem sporu nekam sumljivo izogibajo. Govori se, da bosta nemška in ruska delegacija tekmo jutrišnjega dneva predložili zaveznikom vsaka svojo noto: Nemčija v odgovor na zavezniško spomenico, Rusija v protest proti zavezniški spomenici.

Skupno s to noto bo ruska delegacija brzkone predložila tudi odgovor na londonsko spomenico. Vsebinsko tega odgovora drži ruska delegacija tajno.

Posredovanje Italije in nevtralnih držav
Spričo zadnjih dogodkov, ki popolnoma ovirajo delo konference, so zastavili zastopniki nevtralnih držav, predvsem predsednika švicarske in švedske delegacije, svoj vpliv, da bi se delo čim prej zopet začelo in da se vzpostavi zopet redno stanje, ki naj bi omogočilo sklicanje prve komisije, ki se bavi z ruskim vprašanjem.

Nadaljujejo se tudi še nadalje stiki in pogajanja med zastopniki strank, ki so v sporu. Posredujeja ministra Schanzer in Facta, ki skuata spor na vsak način poravnati. Danes že ob 10 zjutraj je posetil Rathenau Schanzerja, s katerim se je pogovarjal več kot eno uro. Nemška delegacija se popolnoma zaveda, da se mora rešiti spor če se hoče konference nadaljevati. Takoj po pogovoru z Rathenauom je obiskal Schanzer Lloyd Georgea, kateremu je poročal o položaju. Tudi Facta skuša posredovati pri delegacijah obeh strank in nevtralnih držav za poravnano spora. Na vsak način pa se položaj doslej še ni zjasnil.

Francoska vlada predložila rusko-nemški dogovor reparacijski komisiji in poslaniki konferenci. — Tak zahteva solidarnost zaveznikov nasproti Nemčiji
PARIZ, 20. Ministrski predsednik je dal Dubois-ju, francoskemu delegatu v rusa-

racijski komisiji, nalog, naj komisiji uradno predloži obstoj rusko-nemškega dogovora. Komisija naj potem izvaja konsekvence. Vrhu tega je ministrski predsednik pozval vse zavezniške vlade, naj sprejmejo predlog francoske vlade, da se predloži rusko-nemška pogodba poslaniki konferenci in proučujevanje. Reparacijski komisiji jo je predložil radi tega, ker razpolaga pogodba z gotovimi nemškimi dohodki ter jih skuša odtegniti reparaciji. Poslaniška konferenca pa naj proučuje, ali ne krši dogovor političnih načel versailleske pogodbe.

PARIZ, 20. „Echo de Paris“ pravi, da posvečajo vladni krogi rusko-nemški pogodbi posebno veliko pažnjo. Ministrski predsednik bo gotovo nastopil z vso potrebno odločnostjo in vztrajnostjo. Zavezniki bodo znali braniti versaillesko pogodbo — pravi „Echo de Paris“ — katero očitno krši dogovor, ki sta ga podpisala Rathenau in Čičerin. Od svojih zaveznikov zahtevamo, da skupno z nami prisilijo Nemčijo, da se sposljivo opraviči, toda ne z ustnicami, temveč na efektivni in otipljiv način.

Pogoji Francozov, da nadaljujejo razprave z Rusi

PARIZ, 20. Agencija „Havas“ objavlja: Ministrski predsednik je poslal Barthouju navodila za zadržanje francoske delegacije. Protest je naslovljen samo na nemško delegacijo, ker nosi ta večjo težo krivde. Razpravljalo bi se pa lahko tudi z Rusi. Sicer smatra francoska vlada, da se razgovori lahko nadaljujejo le tedaj, če Rusi pripoznajo načela iz Cannesa, t. j. da pripoznajo svoje dolgeve, obljubijo spoštovanje privatne lastnine in koncesij ter priznajo pravico do odškodnine. Rusko-nemška pogodba pa tem načelom nasprotuje.

Diamanti o razmerju med Romunsko in Rusijo. — Solidarnost Malega sporazuma v vseh vprašanjih

DUNAJ, 20. Poročevalec lista „Neue Freie Presse“ javlja iz Genove, da je imel z glavnima članoma romunske delegacije, t. j. z ministrskim predsednikom Bratianum in ministrom n. r. Diamandijem razgovor o romunskem stališču na splošno, zlasti pa o stališču Romunov v ruskem vprašanju. Delegat Diamandi je izjavil:

„Ze vnaprej moram pripomniti, da ne bomo nikdar dovolili, da se Besarabsko vprašanje — če tako vprašanje sploh še obstaja — spravlja na dnevi red. O tej točki vlada Bratianu ne bo razpravljala. Na Romunskem sploh ne bo nikoli nobene vlade, ki bi dovolila, da se razpravlja o tem vprašanju. Prvotno je bila Besarabija moldavsko ozemlje ter se je šele leta 1812. priključila proti vsem zakonom in vsemu pravo carski Rusiji. Ob izbruhu revolucije se je Besarabija sama proglasila za avtonomno in čina tedanja zakonita vtonomna vlada Besarabije, Svatul Tarei, je razglasila priključitev Besarabije k Romunski oziroma je izrekla unijo med Besarabijo in Romunsko. Združitve Besarabije z Romunsko so veleavstvi po pogodbi pripoznale in sankcionirale. Vsled tega ima Romunsko do Besarabije prvič zgodovinsko, drugič zakonito, iz združitve izhajajočo in tretjič po pogodbi zagotovljeno pravico. Ta trojna pravna podlaga izključuje vsako diskusijo o pripadnosti Besarabije že a priori.

Druga točka, katero moramo tu v Genovi odločiti, je vprašanje romunskih tresorjev v Moskvi. Ko je leta 1917. grozila Marckova ofenziva, da poplavi vsa Romunsko, je Romunska porti izrečeno jamstvu vseh ententskih držav transportirala vse svoje vrednote v Moskvo. Rusija je bila takrat naš zaveznik in tako je bilo naravno, da svojih zakladov nismo prepeljali v kako neutralno državo, temveč na Rusko. Zaklad je obstajal: prvič iz ene milijarde zlatih lejev, drugič iz kronskih draguljev, tretjič iz vrednost privatnih oseb, ki jih je hotelo dati prebivalstvo deponirati, da jih reši pred zasledujočimi četami (kronski dragulji in privatne vrednote so bile prvotno shranjene v takozvani »Casa de deponere«), četrtič iz umetnin (med temi je bilo mnogo slik največjega romunskega slikarja prejšnjega stoletja, Grigorescu-ja, ki predstavljajo neizmerno vrednost), petič iz dragocenih listin romunske akademije znanosti, vrednih 30 milijonov zlatih frankov, čestit iz cele vrste listin upravnega značaja, iz zemljiških knjig, iz aktov »Casa rurala« in »Casa urbana« ter njihovih inventarjev knjig itd. Vse te vrednote smo shranili v depojih v Moskvi, tako da nima Rusija nobene pravice si jemati te vrednote predmete v zastavo. Doslej smo prejeli o teh depojih najbolj neugodne vesti. Ko smo prvokrat zahtevali od Rusov pojasnil, se nam je reklo, da naši depoji sploh ne eksistirajo več. Pozneje so Rusi izjavili, da nam depoje vrnejo, toda samo pod gotovimi pogoji. Tako smo še danes popolnoma negotovi, ali bomo svoje depoje dobili nazaj, in če, ali v polnem obsegu ali le deloma.

Tretjo točko našega programa tvori zaključitev razprtij na Besarabski meji na prijateljski način. Na Besarabski meji nima nikakih napadanih namenov in jako radi bi videli, da se nehajo ti večni nemiri. Kakor videti, ima Romunska v razpravah z Rusijo zastopati velike in važne interese.

Glede stališča Romunske v Mali ententi z ozirom na Rusijo je izjavil ministrski predsednik Bratianu:

„Gospodarstveni blok srednjeevropskega četverozvežja se zadržuje na genovski konferenci in vseh vprašanjih solidarno, tedaj tudi v ruskem vprašanju. Ne samo, da med nami ni nikakih nesoglasij v mnenju, naše razmerje je postalo tukaj v Genovi še veliko bolj pristno. Tako je dr. Beneš predlagal, naj se udeležuje Romunska prve komisije, ker je najbolj prizadeta stranka četverozvežja. Srednjeevropsko četverozvežje ima pacificistične tendence in radi tega upamo, da bo ravno ta zveza dovela do ponehanja gospodarstvene in politične napetosti.

Italijansko-jugoslovenska pogajanja se zopet začnejo

RIM, 20. Danes ob 14 je odpotoval glavni tajnik ministrstva vnanjih stvari sen. Contarini v Rapallo, kjer se je nahaja Tosti Di Valminuta. Njegov odhod je zvezi z zopetnim začetkom pogajanj z jugoslovenskimi delegati.

Prvi maj državni praznik v Italiji
GENOVA, 20. Kakor javlja „Corriere della Sera“, je včerajšnji ministrski svet sklenil proglasiti 1. maj kot državni praznik. List se protivi temu, češ da bi se s tem revolucija birokratizirala.

Jugoslavija

Izvršitev in ne revizija rapalske pogodbe
Italijanski predlogi glede neutralne zone okoli Zadra in odstopitev dela baroške luke Reki. — Odpor jugoslovenske vlade

BELGRAD, 20. Vlada je izdala potom tiskovnega urada poročilo, v katerem pojasnjuje nekatere vesti, ki so jih priobčili listi glede nesoglasja med ministrskim predsednikom g. Nikolom Pašičem in zunanjim ministrom dr. M. Ninčićem v zadevi načina izvršitve rapalske pogodbe. Trditve, da vladajo med obema gotove difference, so popolnoma netočne. Vladni delegat, zunanji minister dr. M. Ninčić, pri razgovorih z italijanskimi delegati vedno zastopa stališče vlade za integralno izvršitev rapalske pogodbe, nikdar pa ne stališča njene revizije. Netočne so dalje vesti gotove dela jugoslovenskega časopisja, da ni jugoslovenska delegacija zastopana v komisijah in podkomisijah genovske konference. Jugoslovenska država ima v vseh komisijah in podkomisijah zastopnike. Vsak član komisije zastopa jugoslovenske in integralne interese Male entente.

ZAGREB, 20. „Slobodni Tribuni“ poročajo iz Belgrada: Vlada je prejela predloge Italijanov o izvršitvi rapalske pogodbe. Italijani predlagajo, naj se ustvari okoli Zadra neutralna ekonomska zona, v kateri bi se opravljali vsi posli brez omejevanja, da se zagotovi vzdrževanje Zadra. Jugoslovenska vlada je odgovorila, da tega predloga na noben način ne sprejme, vsekakor pa da je pripravljena urediti okoli Zadra jugoslovensko trgovinsko zono. Ravnotako je belgrajska vlada zavrnila drugi italijanski predlog, naj se del baroške luke, in sicer oni, ki je bliže Reki, odstopi Reki. Jugoslovenska vlada stoji točno na stališču rapalske pogodbe in komentarja grofa Sforze. Razen tega sta stališča jugoslovenske in italijanske vlade povsem protivni. Italijanska vlada stremi za revizijo rapalskega dogovora, jugoslovenska vlada pa za njegovim vzdrževanjem.

„Naj se ne šali g. Ninčić!“

Pod tem naslovom je objavil belgrajski „Balkan“ članek, v katerem pravi: „V vsej naši javnosti se govori in tudi piše, da vodi dr. M. Ninčić, naš min. zunanjih del, v Genovi pogajanja z Italijo o reviziji rapalske pogodbe. Ta revizija bi bila, kakor pravijo s pristankom g. Ninčića v našo škodo. Naše javno mnenje je kipi od ogorčenja. G. Ninčić ne sme še poslabšati že itak slabo delo g. Trumbića. On ne sme dovoliti v revizijo, nasprotno, on mora zahtevati od Italije, da izpolni vse obveznosti, ki jih je pismeno prevzela v rapalski pogodbi. Ako tega neče, naj takoj prekine vsa pogajanja in naj stvar predloži razsodišču »Zveze narodov«, ako to sodišče ni samo himera, kadar je treba soditi o krivdi velikih... Ako bo g. Ninčić postopal drugače, naj se zaveda, da mu ni povratka v vlado, ne v njegovo stranko, a tudi ne v samo domovino. Vrata domovine bi v tem slučaju bila zanj zatvorjena za vedno!“

Brzojavka Zanelle Ninčiću in Facti

ZAGREB, 20. „Slobodna Tribuna“ poročajo: Predsednik reške republike je poslal v Genovo drju Ninčiću, jugoslovenskemu vnanjemu ministru, in Facti, italijanskemu ministrskemu predsedniku, nastopno brzojavko: »Smatram za svojo dolžnost, da obvestim Vašo ekscelenco, da nista zakonita skupščina konstituante in zakonita reška vlada nikogar pooblastili, da se v imenu in na račun Reke pogaja, še manj pa, da sklepa teritorialne, pristaniške in železniške dogovore ali kaj sličnega; vsled tega ne bo mogla niti Reka pripoznati takih dogovorov, naj bo njihova oblika kakršnakoli, niti ne smatram takih pogodb in sporazumov, sprejetih brez njenega zakonitega sodelovanja in odobrenja, za obveznih zase. — Z odličnim spoštovanjem — Zanelle.«

Smrt odličnega srbskega politika

BELGRAD, 20. V Belgradu je umrl 78-letni Svetimir Nikolajević, oče znanega novinarja in predsednika Jugoslovenskega novinarskega združenja Nikola Nikolajevića. Bil je svojedobno ministrski predsednik.

nik in predsednik srbske skupštine, po-
tem minister za zunanje stvari, profesor in
rektor vsučilišča in aktivni ustanovitelj
društva sv. Save ter drugih humanitarnih
društev. V Zagrebu je njegova hčerka
omogućena s slikarjem Tomislavom Kriz-
manom.

Nova vstava v Albaniji

BELGRAD, 20. Že nekoliko dni se tu od-
krito govori, da se v Albaniji pripravlja
nova vstava o priliki dohoda komisije za
razmejitev. Pri tem se trdi, da se tudi v
Metohiji pripravljajo vstaje, ki bi bila v zvezi
z vstajo v Albaniji. Začeti bi se imela v
istem trenutku, ko bi komisija prišla v
neutrarno cono, da dokazuje komisiji, da
bežijo pred nasiljem, ki se vrši nad njihovi-
mi soplemenjaki. Na ta način bi bile ve-
lesile prisiljene, da intervenirajo v korist
Albanije. Koliko se vsem tem vestem sme
verovati, bo pokazala bližnja bodočnost.

Amerikansko posojilo Jugoslaviji

BELGRAD, 20. Neki amerikanski konzor-
cij je stavil Jugoslaviji ponudbo za po-
sojilo 100 milijonov američkih dolarjev
pod raznimi finančnimi pogoji. Konzorcij
je pripravljen izplačati posojilo v znesku
25 milijonov takoj v gotovem, pozneje še
znesek 15 milijonov dolarjev, dočim naj bi
se ostanek po 60 milijonov uporabil za raz-
ne železniške investicije, pred vsem za
gradnjo Jadranske železnice. Obrestna me-
ra naj bi znašala 7½%. Ta ponudba ima
tudi to ugodnost, da država lahko posojilo
konvertira.

Druga ponudba stavi na razpolago po-
sojilo 50 milijonov dolarjev.

Tretja ponudba američanskega konzor-
cija znaša tudi 100 milijonov dolarjev. Kon-
zorcij stavi pogoji, da mu vlada da konce-
sijo za eksploatacijo gotovih rudnikov. Pri
eksploataciji naj bi bila udeležena tudi dr-
žava z gotovimi procenti.

Z ozirom na američanske ponudbe po-
sojila je vlada smatrala za umestno, da je
še pred prazniki brzojavno pozvala finan-
čnega ministra dr. Kumanudija iz Geneve.
Včeraj je imel finančni minister daljše raz-
govore z ministrskim predsednikom Pa-
šičem.

Silna eksplozija v Bitolju

BELGRAD, 20. «Pravda» javlja iz Bitol-
ja, da je bila tam strahovita eksplozija v
municipijskih vagonih reparacijske komisije.
Na posebnem tiru je stalo 80 vagonov. S
strašno detonacijo je eksplodiral en va-
gon, za njim pa so se zaporedno užigali drugi.
Kakšne dimenzije je katastrofa zavzela, ni
še znano. Vse hiše v okolici so porušene do
tal. V mestu vlada prava panika.

Nemčija

Zopetni atentat v Berlinu

BERLIN, 20. Danes sta bila tukaj umor-
jena generalni guverner Trapeuntica Dje-
mal Azmy bej ter Baha Edin Sakir, bivši
vdični član turškega komiteja za edinstvo
in napredek. Skoro gotovo je, da so v zvezi
s tem atentatom konservativni Turki, ker
sta morila člana mladoturškega komiteja.
Morilca sta več ur čakala na žrtvi, ki sta v
spremistvu vdove bivšega velikega vezirja
Talaat paše stopila na ulico. Sledila sta
jim, vrgla Talaatovo vdovo na strati ter
odkrala več streliv, ki so takoj usmrtili oba
turška politika.

Japonska

Izjalovitev japonsko-kitajskih pogajanj

Japonci pošiljajo čete v Sibirijo
TOKIJO, 19. Pogajanja med Japonsko
in kitajsko republiko so se razbila. Jap-
onska je sklenila odposlati čete v Sibirijo, da
nadomestijo one, ki jih je svoj čas umeknila.
TOKIJO, 19. Neka nota ministertva
vnanjih stvari pravi, da ni med ponese-
benjem japonsko-kitajskih pogajanj in od-
posiljateljv japonskih čet v Sibirijo nobe-
ne zveze.

Javen shod

se bo vršil

v nedeljo, dne 23. t. m., ob 15. uri v
Sežani v dvorani restavracije smuc.
Glavna točka dnevnega reda je: Naše sta-
lišče napram sklopu tržaškega deželne-
ga sodišča glede rabe slovenskega jezika na
tem sodišču in njemu podrejenih sodiščih.
Poroča poslanec dr. Wilfan.

Kraševci in Notranjci, udeležite se polno-
številno tega shoda, da povzdignete svoj mo-
gočni glas v obrambo svojega milega jezika.

PODLISTEK

KAPITAN MARRYAT

Leteči Holandec

Roman

(121)

«Mogoče», je rekel Filip mračno.

«Ne le, mogoče», Filip, temveč svoje življen-
je zastavim, da je tako. Ne sumničite nje, tega
bitja, ki živi vse le za vas!»

«Prav imate! O, saj jo prosim odpuščanja, da
sem le za hip mogel dvomiti o njej», je odvrnil
Filip, «toda saj veste, da mi je — ko je tako
ljubim — težko ališati v šali njeno ime in iz
takoj podlega človeka, kot je ta poveljnica.»

«Priznam, toda boljše je pretrpeti tudi to,
kot pa vzdihovati v jeti,» je končal Kranc, «in
sedaj pa, lahko not.»

Tri tedne sta ostala v trdnjavi in bila vedno
bližja poveljnici, ki je v Filipovi odsotnosti
često napeljal pogovor na Amimo in ves do-
godek podrobno opisal. Kranc pa je vedno
bolj in bolj spoznal, da je bila njegova domneva
pravilna in da je Amina ravnanja vse le pod
pretvezo, da se reši. Medtem pa sta se naša

Dnevne vesti

Kako mi in kako drugi? V poročilu iz
Podbrda o strašnem dogodku, katerega žr-
tev je postal orožniški maršal Scano, je
rečeno na zaključku: «Vsa občina in tu-
kašnja okolica se zgražata nad zveržnim
činom pijanega moža, zlasti še, ker je bil
maršal splošno priljubljen in spoštovan!»
Iz te brezpogojne obsodbe zločinškega č-
na in izjave spoštovanja do nesrečne žrtve
sledita dve dejstvi, značilni in častni za
duševnost našega ljudstva: oboja zločin-
brez ozira na okolnost, da ga je zagrešil
naš človek, in časti žrtve, čeprav je dr-
uge narodnosti in organ uprave, ki povzro-
ča ljudstvu hude rane. To je menda zgo-
voren dokaz o blagem čustvovanju in po-
štenju slovenske duše. Ob enem pa tudi
dokaz, kako spoštujejo ta naše ljudstvo jav-
ne funkcionarje, če so tega spoštovanja
vredni! Dokaz torej, da so javni funkcionarji
često sami krivi, če jim ljudstvo odre-
ka spoštovanje in če je kje razmerje med
njimi in ljudstvom neprijazno, ali celo so-
vražno! Kako drugače delajo drugorodna
glasila v naši pokrajini! Če je kak njih
človek zagrešil kak grd čin kakemu na-
šemu človeku na škodo, se zviujajo, poroča-
jo nerescnično, zvrčajo dejstva in opu-
stijo stvar tako, da olepšujejo dokazani zlo-
čin in mečejo — če je le možno — grdo
luč na nesrečno žrtve, ali na njegovo oko-
lico. Nikoli se ne morejo povzpeti do tiste
višine poštenja in moralnosti, da bi bili
pravilni in objektivni tudi napram drugo-
rodcem. Mi pa smo vedno na stališču, da
zločinec je zločinec, pa naj bo Slovenec
ali Italijan. So sicer tudi slučaji, ko je naš
človek po nesrečnem naključju ali krivdi
drugi postal zločinec. Pa tudi v takih slu-
čajih ugotavljamo dejstva z željo, da pride
resnica na dan!

Absurdna in nevarna politika. Omenili smo
na kratko že včeraj, kako se je pojavilo — da
rabimo besedo «Piccola» — «čudno protislo-
voje» med ministrom «za nove pokrajine» in
zakladnim ministrom Peanom. Naj dodamo danes
še par pripomb. Za nas to «protislovoje» ni
samo «čudno». To je veliko prehrana beseda.
Kajti, tiče se vprašanja, ki reže v živo prebi-
valstvu teh naših od vojnih dogodkov poruše-
nih krajev: vprašanja odškodnin, ki jih je dr-
žava dolžna dati za porušene domove in opu-
ščenosti pa.

Vlada — to je menda prvo imenovani mi-
nister — je izdala poročilo, da je za primerno
poskrbela za izplačevanje vojnih odškodnin
potom «Zveznega kreditnega zavoda» v Be-
netkah ter da je bilo to vprašanje definitivno
rešeno v ministrskem svetu. Zakladni minister
pa prihaja s trditvijo, da to poročilo ni v skla-
du s resnico, ker v ministrskem svetu da se je
pač «mimogrede» govorilo o tem vprašanju,
kak definitivno sklep pa da ni bil storjen.

Ali ni to «prizor za bogove», ki ga nudita tu
dva člana istega kabineta? Eden trdi eno,
drugi govori drugo!
Klasičen je — kakor vedno — naš divni
«Piccolo» sprito tega fenomena, ko pravi, da
bo moralo priti med obema članoma vlade do
sporazuma, da se odpravita «nesporazumlje-
nje» o tako važnem in kočljivem vprašanju.
Ali ni divno to? Da se med člani vlade na
ministrskem posvetovanju pojavljajo različna
nasprotujoča si mnenja o kakem važnem vpra-
šanju, je naravno, je razumljivo in se dogaja
povsodi.

Da pa ministri pošiljajo v javnost izjave, ki
nasprotujejo druga drugi — to pa je že nekaj
novega, značilnega, ker priča, da vladajo med
člani iste vlade res čudne, nezdrave razmere,
in kaže, da se ministri ne zavedajo odgovorno-
sti za to, kar govorijo javnosti. Po takih do-
godkih mora javnost dvomiti ali ne resnicujo-
bu, ali pa na resnosti posebnih članov vlade.

Celo «Piccolo» ne more drugače, nego da
ugotavlja z obžalovanjem, da ob tako težkem
vprašanju, ki je v zvezi z njim vzpostava naših
industrij, ta nada Trsta in Julijske Krajin za
rešitev gospodarske krize, ki jo preživljamo:
da ob tako važnem vprašanju nadaljujejo v
Rimu s tako politiko nesporazumov in neiz-
vestnosti, ki postruje od dne do dne itak že
nevarno stanje. Italijanski list ne more raz-
umeti, kako da vlada še nima pravega razume-
vanja za temeljne potrebe naše gospodarske
vzpostave?!

Dalje pravi, da noče razpravljati toliko o
gori označeni «epizodi», marveč mu je pred
očmi pogreška v splošnih smernicah postopa-
nja vlade pri reševanju temeljnih vprašanj
novih pokrajin. Ta svoj nazor utemeljuje «Pic-
colo» z naslednjimi stavki, ki jih moramo po-
sebeno podčrtati ravno zato, ker jih prihaja
tako pronesirano vladi udani list:

«Tu, kjer živijo mešano razna ljudstva in
kjer je vprašanje asimilacije važnejše, nego bi
se zdelo, je gospodarski element odločilnega
pomena za politiko nove vladavine. Roka, ki
naj določa srečnejšo našo gospodarsko usodo
za bodočnost, ki naj zajamči uspeh in da jam-
stvo za stalnost nove uredbe; ta roka ne sme
grešiti, da ne spravi zopet v razpravo mnoge
stvari, ki bi se morale smatrati kot končno in
zaključno rešene!»

«Piccolo» gre še dalje. Boji se, da bi se ob
vprašanju vojnih odškodnin moglo zgoditi, da
bi se, ko se pretepa dva, veselil — tretji!

Boji se, da bo vlada, kakor se je zgodilo že v
prejšnjih slučajih, dopuščala, da bo nezado-
voljnost poročila in da se ustvari položaj, ko
bodo mogli demagogični elementi spopiti raz-
dejavno na ulico. Tako da utegne priti do vi-
harne in bolj škodljive rešitve, nego je ta, ki se
more danes izbrati v splošnem interesu
vladavine! Na ta način — zaključuje tržaški
list — se vzgajajo novi državljani k veri, da se
more kaj doseči edino le s protesti na javnih
shodih, z grožnjami motenja reda in z agitaci-
cijami med ljudstvom. To pa da je absurdna in
nevarna politika!

«Piccola» je torej strah da bi mogle priti
zopet v razpravo razne stvari, če bo vlada
nadaljevala s svojo «absurdno in nevarno po-
litiko». Ne vemo, ali misli pri tem na možnost
kakeh državnopravnih izprememb. Eno pa
slediti z gotovostjo iz njegovih besed o «meša-
nih ljudstvih» in o «asimilaciji», skrb namreč
za raznorodovanje jugoslovenskega ljudstva v
novih pokrajinah! Pametna gospodarska poli-
tika naj bi bila sredstvo za — poitalijancva-
nje! «Piccolo» graja vladno politiko, ob enem
pa jo hoče zavajati k politiki, ki bi ne bila nič
manj nevarna za državo! V novih pokrajinah
je veliko nezadovoljstva. To pa ne izhaja le iz
žalostnega gospodarskega stanja, ampak je
tudi in v posebno veliki meri posledica zgre-
šenega postopanja v novih pokrajinah v poli-
tičnem, socialnem, kulturnem in narodnem po-
smenu. To bi moral «Piccolo» povedati ramski
vladi, če je res blag volje. Če bi hotela vlada
na eni strani gasiti plamen nezadovoljstva, na
drugi pa metati plamenice v streho: to bi bila
še la absurda in nevarna politika!

Kvestorja okrožnica radi dogodkov pri Sv.
Jakobu. Radi krvavih dogodkov, ki so se odi-
grali pred sročnjim pri Sv. Jakobu, je poslal
kvestor Perilli na podrejene oblasti okrož-
nico, v kateri je rečeno med drugim:

Po dolgem odmoru in upanju, da so se ven-
darle pomirili duhovi, so skrajne stranke pre-
lomile mirovno pogodbo. Krvavi dogodki, ki
so se odigrali pred sročnjim pri Sv. Jakobu,
priča jasno, da imajo skrajne stranke namen
služi v boj z napadi in nasilji. Da se pa ne
bodo več razpaski taki pojavi, odrejam, naj po-
samezna podrejena oblastva vrjijo od danes
dalje izredno patrolirane. Javni prostori, po
katerih se zbirajo napadatelji, naj se
skrbno čuvajo; sumljive osebe naj se preiščejo,
organizatorji nemirov naj se aretirajo. O vsak-
em važnem dogodku naj se obvesti kvestura.

Iz življenja italijanskih strank. Jutri se otvori
ri v Trstu XV. shod italijanske republikan-
ske stranke. Zadnji shod omenjene stranke, ki
se je vršil v Jakuinu, je bil sicer sklenil, da se
bo XV. shod vršil v Neapolju, toda osrednje
strankino vodstvo je kljub temu stavilo stran-
kainim organizacijam predlog, naj bi se shod
vršil v Trstu. Velika večina republikanskih
vršil je za predlog odobrila in se izrekla za
Trst. Zborovanje bo trajalo štiri dni, in sicer
od 22. do 25. t. m.

Na naslov pošnega ravnateljstva. Kar se
godi na naših poštah v zadnjem času, je že več
ko vnebovpijoče. Pred par dnevi smo poročali
o «kulturnih» napisih na dveh poslanih nam
knjigah. Včeraj smo prejeli zopet nov dokaz,
kaj se godi z našimi pismi obenem pa tudi za-
dosten dokaz, kako znajo poštni uradniki ču-
vati pismo tajnost. Zgleda se, je pri nas neka
gospa ter nam predala velikonočno razgled-
nico, čes: to sem prejela za velikonočno vo-
ščico. Razglednica je pretrgana čez sredo in
zamazana očitno samo zato, ker je sloven-
ski pisana. Poštnemu ravnateljstvu je razgled-
nica na vpogled v našem uradnistvu.

Gospod poštni ravnatelj Vprašamo Vas: ali
mislite še enkrat napraviti red v poštni službi,
tako, da bomo, ko moramo že plačevati visoke
poštne pristojbine vsaj gotovi, da se dopisi v
našem jeziku ne bodo trkali in da se ne bo na
ta način kršila pismenska tajnost?! Povejte
nam to odkrito, da bomo vsaj enkrat na čistem
z Vami! Vprašajte pismo, kje je on prevzel
ono razglednico, ki jasno priča, kak veter
piha pri neletterih podrejenih Vam uradnikih!
Zahtevamo, da stvar najstrožje preiščete, ker
drugače bi morali misliti, da so dotični gos-
pode od Vas prejeli tak nalog!

«Prosveta», Danes ob 17. uri odborova seja.
Stolica za ruščino. Tukajšnja trg. visoka
šola javlja: Z nedavnim min. odlokom je bila
na tržaški trgovski šoli ustanovljena stolica za
ruski jezik. S tem novim odlokom je bil odde-
lek za jezik na omenjenem zavodu popolnjen
in djalok je na razpolago pouk, ki ima po-
seben važnost in ki ga na drugih visokih tr-
govskih šolah v kraljestvu še ni. Vzpostavitev
odnošajev z Rusijo, po kateri smo toliko časa
stremeli, se ima v kratkem uresničiti. Vsled
tega bo za našo omladino zelo važno, da se
pripravijo za trgovino s to veliko državo na
vzvodu s tem, da se naučijo njen jezik. To bo
zelo koristno predvsem tu v Trstu, ker ima
tržaško pristanišče starodavne in slavne stike
z deželami ob Črnem morju. Pouk ruščine bo
poverjen gosp. prof. Schmiku, ki poučuje že
čestito.

Pevski zbor učiteljske «Zveze». V nedeljo
dne 23. t. m. zadnja vaja za pevce tržaškega,
sežanskega in koprškega okraja pri Sv. Jakobu
ob 9. uri dopoldne.

Pevsko društvo «Ilirija». Danes 21. t. m. se
vrši redna pevka vaja za moški in mešani
zbor točno ob 20 v navadnih prostorih. Napro-
šeni so vsi člani in članice, da se vaje točno in
v polnem številu udeležijo. Obenem se prosijo
vsi pevci in pevke, ki še niso člani društva, da
se pri tej vaji priklade, kjer se bodo rade volje
sprejeli. Po pevskih vajah se bo vršila redna
odborova seja, katere naj se vsi odborniki
udeležijo. Predsednik.

Telefonska zveza med Trstom in Dunajem.
Tukajšnje poštne ravnateljstvo javlja, da ob-
stoja od 12. t. m. telefonska zveza med Trstom
in Dunajem preko Vidna in Beljaka, tako da
ne gre čez jugoslovensko ozemlje.
Sv. M. M. sp. «Prosveta» (Odslek za soc. izo-
brambo). Danes ob 8½ zvečer se bo vršilo v
prostorih Konsumnega društva na Kolonkovcu
javno predavanje. Predmet predavanja: Go-
spodarski položaj dežele. Predava poslanec
V. Šček.

Iz tržaškega življenja

Ubojstvo pri Sv. Jakobu. Kuhar Jurij Cu-
sman, stanujoč v ulici dell'Olmo št. 1, je stopal
pred večeršnjim proti večeru po stopnicah
nad drugim predrom Montuza. Tedaj ga je
obkolila gruča mladeničev. Nastal je prepir
radi politike. Kmalu so planili mladeniči na
kuharja in eden izmed napadalcev ga je udaril
z gorjačo po glavi. Bog si ga vadi s kakšnimi
posledicami bi se bil končal ta incident, ko bi
ne posegel vmes neki Benjamin Stolla, stan-
jujoč v ulici Giuliani št. 12. Stolla je namreč pri-
poročal mladeničem, naj ne storé kuharju nič
žalega. Mladeniči so ubogali Stollo, in tako se
je zaključil incident.

Kmalu nato, in sicer okoli 7. ure, se je odi-
gral na vogalu ulice Giuliani in ulice Paolo
Diacono drug sličen incident: Anton Campus,
stanujoč v ulici Rigutti št. 7, je stal na gori-
omenjenem vogalu. Tedaj ga je napadla gruča
mladeničev, iz katere mu je eden zasadil bo-
dalo v hrbet. Ranilci so pobegnili, ranjenca so
pa pripeljali kmalu po dogodku v mestno bolni-
šnico, kjer so ga sprejeli v X. oddelek. Nje-
gov stanje ni nevarno. Okreval boh v dve
tednih.

Okoli 9'15 je prišlo do hudega spopoda med
fašisti in komunisti nad drugim predrom
Montuza. V spopodu je bil ubit fašist Alfred
Olivares, star 32 let, stanujoč v ulici Paolo
Diacono št. 5; trije fašisti so ostali ranjeni:
19 letni Marijan Zorzutti, stanujoč v ulici Ca-
nova št. 12; goriomenjeni Benjamin Stolla, star
17 let, in 20 letni Marijan Vianello. Vsi ranjen-
ci so bili odpeljani v mestno bolnišnico.

Vsled tega dogodka je bilo aretiranih veliko
oseb, med njimi neki komunistični občinski
svetnik in dva fašista. Pri teh dveh so našli
orožje brez odnosnega dovoljenja.
Poskušeni samomor. Radi težkih družinskih
razmer si je hotela vzeti življenje večerja v
polodne 22 letna Anita Calcagna, stanujoča v
ulici Calvo št. 6. V ta namen je zaužila večjo
količino jodia. Prvo pomoč ji je dal zdravnik
rešilne postaje. Njeno stanje ni nevarno.

Samomor. Včeraj zjutraj so pripeljali v mrt-
vašnico mestne bolnišnice truplo 29 letnega
uradnika Ivana Saderja. Izvedelo se je, da se je
Sader zastropil z 200 gr lizola v stanovanju
neke družine v ulici Molin a vento št. 7. Vzrok
samomora je docela neznan.

Dve nesreči na delu. Včeraj popoldne so pri-
peljali v bolnišnico delavca Antona Triperja,
stanujočega pri Sv. Mariji Magd. sp. št. 276.
Triper si je poškodoval levo nogo pri delu na
istriki cest.

Tudi delavca Antona Saksida, stanujo-
čega na Vrdeci št. 1525, so pripeljali v bolni-
šnico. Tudi on se je poškodoval pri delu.

Kraja brzovajnih žic. Poštni komisarjat javlja:
Ker se v zadnjem času krajejo brzovajne
žice, se občinstvo svari, naj ne kupuje žice
premera 3 mm, ker je gotovo tatinskega izvo-
ra. Glavno ravnateljstvo električnih naprav je
razpisalo nagrado 500 lir, ki se podeli tistemu,
ki bi oblastvom pripomogel, da pridejo tato-
vom brzovajnih in telefonskih žic na sled.

Borzna poročila.

Trst, dne 20. aprila 1922.

Jadranska banka	130
Cosulich	283
Dalmatia	267
Gerolich	1430
Libera Triestina	410
Lloyd	1290
Martino	700
Martinolich	141
Oceania	185
Premuda	367
Tripovich	245
Ampela	590
Cement Dalmatia	345
Cement Spalato	273

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 20. aprila 1922.

ogrske krone	— 2.25	2.35
avstrijsko-nemške krone	— 27.	30
čehoslovaške krone	36.80	37.45
dinarji	24.50	25.
lejt	13.25	14.50
marke	6.40	7.40
dolarji	18.20	18.40
francoski franki	171.	171.50
švicarski franki	358.	362.
angleški funti papirnat	81.	81.25
angleški funti, zlati	91.25	93.25
napoleoni	73.	73.50

JADRANSKA BANKA

Delniška glavica L 15.000.000 Rezerve L 5.100.000

Dunaj, Opatija, TRST, Zadar.

Afilirani zavodi v Jugoslaviji: Jadranska banka, Beograd in
njene podružnice v Celju, Cavtatu, Dubrovniku, Ercegnovem, Jelsi,
Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu,
Splitu, Šibeniku in Zagrebu.

Afilirani zavod v New-Yorku: Frank Sakser Stade Bank.

Izvršuje vse bančne posle.

PREJEMA VLOGE

na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po 4%.
Na odpoved vezane vloge obrestuje po najugodnejših pogojih, ki jih
sporazumno s stranko določa od slučaja do slučaja.

Daje v najem varnostne predale (safes)

Zavodovi uradi v Trstu:

Via Cassa di Risparmio šte. 5 — Via S. Nicolò šte. 9.

Telefon št. 1463, 1793, 2676. Blagajna posluje od 9. do 13. ure.

Mali oglasi

pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink ba-
se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša
seda. — Najmanjša pristojbina L 4.—. Koor
išču službo, plača polovično cenno.

PEKARIJA se sprejme takoj v najem pod naj-
boljšimi pogoji. Naslov pri upravnistvu. 764

PRODA se partija priprav za izdelovanje
smodk. Nemška novost. Na razpolago vsaka
množina eventualno proti zamenjavi blaga.
Olmo 1, vrata 20. 765

32 LETNA vdova, posestnica, trgovka, želi
znanja s samostojnim, premožnim gospodom
32—40 letnim, resnim in mirnega značaja.
Ponudbe s sliko pod «Pomlad» na upravnis-
tvo. Anonimna pisma ne pridejo v poštev. 763

MLADENIČ, 28 leten, srednje postave, resen,
gospodarsko izobražen, po poklicu zrako-
plovce, želi znanja v svrhu poznejše ženitve
z gospodino v starosti od 17 do 24 let.
Prednost imajo hčerke-edinke veleposesti-
kov. Ponudbe s sliko na upravnistvo pod
«Sreča v Rocolu». Tajnost zajamčena. 763

JEDIJNA SOBA se proda po jako nizki cení.
Via Geppa 17, skladišče. 766

POROCNA SOBA, iz poliranega hrastovega
lesa, popolna, solidna, se proda za L 1100.—
pohištvo za predobro, vrte in pisarne, bele
omare, stolice, naslonjaki, tudi posamezni
kosi, se prodajo po ugodnih cenah. Via
Geppa 17, skladišče. 767

V SKLADIŠČU via Geppa 17 se dobi najlepše
in najsolidnejše kuhinjsko pohištvo po cenah
brez konkurence. 768

ZA GOSTILNE in kavarne najboljše esence za
rum, cognac, likerje, malinovec ima v zalogi
lekarna v Il. Bistrici. 2

MIZARŠKE klopi, oblihi, žage, pile, ključav-
nice, ključji, vijaki, žebri, žica, kositer itd.
Zaloga železa, Via Fabio Filzi 17. 740

POROCNA SOBA, iz valjenega, suhega, bu-
kovega lesa z veliko krasno psiho, se proda
za L 1450.— druga, iz slavonskega hrasto-
vega lesa, perfektno delo, s psiho in umival-
nikom, L 1900.—. Velika izbira, brezkon-
kurenčne cene. Turk, via Rossini 20. 749

POHIŠTVO za popolne sobe, stolice za gostil-
ne se prodajoj Campo Belvedere 1, Se-
molici. 746

NOVE POSTELJE za L. 65.—, vzmeti L 55.—,
zinnice iz morske trave L 45.—, popolne
sobe od L 950.— naprej. Prodajo se tudi
posamezni kosi. Via Fondrija 3. 46

PJANINO, nemške znamke, lep, dober, se pro-
da radi odhoda zelo ugodno. Ogledati si po-
polne. Via Acquedotto 23, vrata 11. 757

SOFER, sposoben za vse poprave in drugo
dela,